

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ
ТРИНАДЦЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина тридцять п'ята

Стенограма пленарного засідання
6 червня 2025 року

Київ 2025

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ

ТРИНАДЦЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина тридцять п'ята

*Стенограма пленарного засідання
6 червня 2025 року*

Головне управління документального забезпечення
Апарату Верховної Ради України

ЗМІСТ
Засідання перше
(П'ятниця, 6 червня 2025 року)

Частина тридцять п'ята

Година запитань до Уряду	...6
Інформація про створення у Верховній Раді України дев'ятого скликання міжфракційного депутатського об'єднання «Оборона і розвиток»	...34
Заява депутатської фракції політичної партії «Європейська солідарність»	...34

ЗАСІДАННЯ ПЕРШЕ

*Зал засідань Верховної Ради України
6 червня 2025 року, 10 година 6 хвилин
(Після перерви)*

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слава Україні!

Шановні народні депутати, у засіданні Верховної Ради України беруть участь Прем'єр-міністр України Денис Анатолійович Шмигаль та члени Кабінету Міністрів України. Прошу привітати *(Оплески)*.

Шановні колеги, відповідно до прийнятої нами Постанови «Про деякі питання організації роботи Верховної Ради України дев'ятого скликання в умовах дії воєнного стану» сьогодні ми продовжуємо наше пленарне засідання.

Звертаю увагу, що згідно з прийнятою Верховною Радою України постановою усі присутні на пленарному засіданні не повинні поширювати інформації щодо його початку, перебігу та прийнятих у парламенті рішень раніше ніж через годину після оголошення перерви у пленарному засіданні. Прошу всіх присутніх неухильно дотримуватися прийнятого українським парламентом рішення та відповідально поставитися до забезпечення безпеки єдиного законодавчого органу нашої держави.

Шановні колеги, у разі повітряної тривоги буде оголошено перерву в пленарному засіданні, і ми всі маємо перейти до безпечних місць відповідно до схеми укриття.

Дорогі друзі, сьогодні, 6 червня, в Україні відзначається День журналіста – професійне свято тих, хто на інформаційному фронті бореться правдою та об'єктивністю. У цей день ми висловлюємо щиро вдячність тим українським журналістам, які працюють у тилу, а також тим, які ризикують життям на передовій, щоб світ знав правду про героїчну боротьбу українського народу проти російської агресії.

Світлою пам'яттю згадуємо журналістів, які трагічно загинули, виконуючи свій професійний обов'язок. Їхній внесок у боротьбу за свободу та незалежність України безцінний. Бажаємо всім журналістам здоров'я, витримки, творчої наснаги та віри у мирне майбутнє. Дякуємо за вашу мужність, чесність і щоденну віддану працю. Вітаємо! *(Оплески)*.

Шановні колеги, мусульмани всього світу розпочали відзначати свято Курбан-байрам. Щиро вітаємо всіх мусульман, зокрема тих, які святкують його

в Україні, з цим важливим релігійним святом. Бажаємо миру, добробуту, злагоди та духовного оновлення.

Шановні народні депутати, сьогодні день народження святкують наші колеги народні депутати України Євген Геннадійович Яковенко, група «Відновлення України», у якого ювілей – 60-річчя, та Юлія Олександрівна Світлична, позафракційна. Давайте привітаємо наших колег, побажаємо їм міцного здоров'я, наснаги та плідної роботи на благо України.

Шановні колеги, за парламентською традицією пропоную розпочати роботу з виконання Державного Гімну України.

(Лунає Державний Гімн України).

Шановні народні депутати, триває 1199-та доба незламного спротиву України широкомасштабній збройній агресії російської держави-терориста. Сьогодні вночі російська федерація цинічно і жорстоко здійснила масований обстріл українських міст, зокрема Києва, Тернополя, Луцька та Львова, а також інших населених пунктів. Грубо порушуючи норми і принципи міжнародного гуманітарного права, держава-агресор свідомо націлювалася на мирних громадян. Внаслідок цих варварських дій загинули люди, зазнали поранень багато наших співвітчизників, пошкоджено житлові будинки, об'єкти промисловості та інфраструктури.

Висловлюємо співчуття усім рідним та близьким загиблих і бажаємо якнайшвидшого одужання постраждалим. Ми вдячні кожному і кожній, хто став на захист Вітчизни, хто щоденно віддає своє здоров'я, сили, дорогоцінне життя заради свободи нашого народу і майбутнього держави.

Прошу вшанувати хвилиною мовчання пам'ять усіх полеглих героїв, а також мирних громадян, життя яких обірвала жорстока російська агресія.

Вічна шана. Пам'ятаємо.

(Хвилина мовчання).

Шановні народні депутати, відповідно до статті 229 Регламенту Верховної Ради України та ухваленого на засіданні Погоджувальної ради депутатських фракцій і груп рішення сьогодні проводиться «година запитань до Уряду».

На засіданні Погоджувальної ради була визначена тематика «години запитань до Уряду». За пропозицією депутатських фракцій і груп члени Кабінету Міністрів сьогодні відповідатимуть на запитання щодо формування та реалізації державної аграрної політики, а також забезпечення продовольчої безпеки в умовах дії воєнного стану. Сьогодні відповідати на запитання народних депутатів з визначеної теми буде міністр аграрної політики та продовольства України Віталій Станіславович Коваль.

Відповідно до статті 229 Регламенту Верховної Ради України та прийнятого на засіданні Погоджувальної ради рішення визначена така послідовність проведення «години запитань до Уряду».

Перше. Доповідь з визначеної теми міністра аграрної політики та продовольства України – до 10 хвилин.

Друге. Запитання з визначеної теми до членів уряду від депутатських фракцій і груп і відповіді на них – до 30 хвилин.

Третє. Запитання з визначеної теми до членів уряду від народних депутатів і відповіді на них – до 30 хвилин. На кожне усне запитання відводиться до 1 хвилини і на відповідь на нього – до 2 хвилин. Усього – 1 година 10 хвилин.

Шановні колеги, перед початком «години запитань до Уряду» звертаюся до членів Кабінету Міністрів України, а також до народних депутатів щодо необхідності, враховуючи, що пленарне засідання проходить у відкритому режимі, не поширювати інформації, яка може завдати шкоди національній безпеці України, і дотримуватися вимог законодавства у сфері охорони державної таємниці та обігу іншої інформації з обмеженим доступом, не допускати розголошення такої інформації.

Шановні народні депутати, на трибуну Верховної Ради України для доповіді та відповідей на запитання запрошується міністр аграрної політики та продовольства України Віталій Станіславович Коваль.

Віталію Станіславовичу, вам надається до 10 хвилин. Будь ласка (*Оплески*).

КОВАЛЬ В.С., міністр аграрної політики та продовольства України. Дякую. Шановний пане Голово! Шановні народні депутати! Шановні Прем'єр-міністре, панове урядовці! Для мене честь звітувати сьогодні про діяльність наших аграріїв, тому що аграрна сфера в Україні – це фундамент економіки.

Ми завершили 2024 рік з досить хорошими показниками, особливо для країни, яка воює. Нагадаю, що 59 відсотків валютної виручки України забезпечили саме аграрії. Експорт України до країн світу склав 24,7 мільярда доларів США. Це другий показник за 34 роки історії незалежності України.

В Україні 17,5 відсотка ВВП займає аграрний сектор. Кожен п'ятий українець (19 відсотків) працює на полях України або переробляє українську продукцію. Український аграрний сектор не лише вистояв, а й продовжує розвиватися і застосовувати інноваційні підходи.

За минулий рік в Україні врожай зернових та олійних культур становив 76,7 мільйона тонн, було отримано рекордний урожай сої – 6 мільйонів 276 тисяч тонн (це найкращий показник за історію незалежності України), зібрано 7,2 мільйона тонн молока, з них 3,2 мільйона тонн – переробка. За час повномасштабної війни підприємства агропромислового сектору виробили 2,3 мільйона тонн м'яса.

Також Україна досягла чергового рекордного показника в експорті цукру, поставивши 749 тисяч тонн цукру на зовнішні ринки України. Чудовий результат показало роздержавлення спиртової галузі: 115 тисяч тонн біоетанолу було експортовано до країн світу. Одним з основних успішних проєктів агропромислового сектору став запуск проєкту «Земельний банк», який

стартував з жовтня 2024 року і вже сьогодні наповнює держбюджет, випереджаючи графіки.

Основні напрями експорту української продукції в основному зосереджені в країнах Європи, 52 відсотки – країни Євросоюзу, 5 відсотків – країни Європи, які не входять до Євросоюзу, Африка – 10,6 відсотка. Хочу зазначити, що присутність української агропродукції збільшується на африканському континенті. Також хорошу динаміку показує Близький Схід: 14,3 відсотка від усього агроекспорту було експортовано саме до цих країн. Збільшення обсягу агропродукції відбувається й у Південно-Східній Азії – 9 відсотків від усього українського експорту. Азія – 7,3 відсотка від загального експорту.

У 2025 році маємо хорошу тенденцію щодо зростання середньої вартості експорту української агропродукції. Якщо 2024 рік Україна завершила із середньою вартістю агроекспорту – 315 доларів США за тонну, то вже у травні 2025 року ми маємо 432 долари за тонну. Це означає, що кількість переробленої продукції в агроекспорті збільшується.

Земельний ринок. Земельний банк України сьогодні показує такі результати: загалом, до товариства з обмеженою відповідальністю, де власником ста відсотків акцій є держава, сплачено 820 мільйонів гривень, із них на користь держави перераховано 327 мільйонів гривень.

Сьогодні фактично 56 тисяч гектарів землі ми оголосили до прозорих аукціонів, які відбуваються на платформі *Prozorro*. В Україні середня ціна заключених договорів оренди і сплачених до держбюджету – 21 тисяча гривень. Лідерами щодо зростання ціни і щодо активності сьогодні є Полтавська, Черкаська, Вінницька, Івано-Франківська області.

Крім успіхів, на жаль, є й виклики, зокрема, підтримка прифронтових територій, тому що вести аграрний бізнес саме на прифронтових територіях – найбільш складно. У Державному бюджеті на 2025 рік передбачено 3 мільярди гривень саме на розмінування сільськогосподарських земель. Планується розмінувати 61 тисячу гектарів сільськогосподарських земель. У минулому році обстежено і розміновано 286 тисяч гектарів землі, але найбільш позитивним є те, що 228 тисяч гектарів землі з цієї кількості вже сьогодні обробляється і дає економіці України робочі місця та додану вартість.

Найбільшим викликом і водночас завданням уряду щодо впровадження сільськогосподарської діяльності є доступність до фінансового ресурсу. Однією з найкращих програм, яка показала результат, є програма підтримки аграрного сектору «Доступні кредити 5-7-9%». Відповідно до звіту Світового банку у нас є проблема з недофінансуванням аграрного сектору: 858 мільярдів гривень – потреба у фінансуванні саме аграрного сектору.

У минулому році завдяки програмі «Доступні кредити 5-7-9%» 47 мільярдів гривень пільгового кредитування отримали понад 13 тисяч аграріїв. Це дало змогу їм вчасно провести посівну, збиральну кампанії та переробити продукцію.

У цьому році уряд розширив програму «Доступні кредити 5-7-9%» з можливістю інвестування в картоплесховища та овочесховища. Кожний аграрій, який має на меті побудувати картоплесховище, може взяти до 150 мільйонів гривень кредиту в державних банках та в інших банках-партнерах. Це дуже важливо сьогодні для України, особливо в контексті того, що 281 тисяча тонн одночасно зруйнована ворогом, і ми маємо дефіцит овочесховищ, тому бізнес активно залучається до побудови нових.

Підтримка аграріїв у зонах бойових дій була здійснена за допомогою виділення коштів з державного резерву в сумі 1,6 мільярда гривень, 2 тисячі 309 сільгоспвиробників у прифронтових областях отримали підтримку у 2024 році.

Хороша, якісна програма, яка дала зростання машинобудуванню та сільгоспвиробникам, – це програма компенсації 25 відсотків вартості сільськогосподарської техніки. У минулому році 3 тисячі 149 сільськогосподарських виробників скористалися цією програмою, отримавши компенсацію у розмірі 877 мільйонів гривень. Це дало змогу сільськогосподарським машинобудівникам продати техніки на 4,2 мільярда гривень.

Завдяки програмі підтримки розбудови теплиць і садів збільшилася кількість промислових теплиць та садів. На створення 36 тисяч гектарів насаджень було виділено 1,1 мільярда гривень, з'явилися 2 тисячі постійних та 36 тисяч сезонних робочих місць.

Також розвивається процес створення ОВК (організацій водокористувачів). На сьогодні ми маємо вже 61 організацію. У минулому році 10 суб'єктів отримали підтримку з держбюджету в розмірі 39 мільйонів гривень. На цей рік передбачено 205 мільйонів гривень на підтримку ОВК.

У фокусі підтримки Мінагрополітики та уряду є саме малі та середні фермери. На 2025 рік передбачено 4,73 мільярда гривень на підтримку саме малих і середніх фермерів.

Важливо зазначити, що завдяки злагодженій роботі з Верховною Радою всі програми підтримки сьогодні відбуваються через інформаційно-комунікаційну платформу, визначену в Законі України «Про інформаційно-комунікаційну систему «Державний аграрний реєстр». Саме через Державний аграрний реєстр без впливу людського фактора ми направляємо кошти на підтримку наших фермерів: 2,84 мільярда гривень – це субсидії на 1 гектар землі, 1 мільярд 420 мільйонів гривень – на дотації для утримання худоби. Ідеться про малих фермерів, які утримують до 100 корів і обробляють до 120 гектарів землі. На підтримку маточного поголів'я кіз та овець – 472 мільйони гривень. Крім того, 1 мільярд гривень передбачено на розвиток тваринництва та переробку сільськогосподарської продукції.

У 2024 році було надано таку підтримку щодо даних напрямів: 13 тисяч 663 сільськогосподарські виробники отримали 1,95 мільярда гривень на гектар землі, 15 тисяч 302 підприємства отримали 622 мільйони гривень на утримання

корів, 1 тисяча 917 сільськогосподарських виробників отримали 207 мільйонів гривень на підтримку поголів'я кіз та овець.

Автоматизація сільськогосподарської галузі продовжується. Сьогодні в Державному аграрному реєстрі зареєстровано понад 240 тисяч суб'єктів, оцифровано та внесено до Державного аграрного реєстру 20 мільйонів гектарів землі, сім реєстрів інтегровані з Державним аграрним реєстром, понад 50 програм підтримки аграріїв реалізовано через ДАР, і це не лише державна підтримка, а й підтримка міжнародних партнерів, донорів та інших організацій.

Також важливим викликом агросектору є... *(Оплески)*.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Віталію Станіславовичу.

Шановні колеги, переходимо до запитань. Прошу представників депутатських фракцій та груп записатися на запитання з визначеної теми. Нагадую, дається 1 хвилина на кожне усне запитання і 2 хвилини – для відповіді на нього.

Костенко Роман Васильович, фракція «Голос». Будь ласка.

КОСТЕНКО Р.В., секретар Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Прошу передати слово Ярославу Железняку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Увімкніть, будь ласка, мікрофон Железняка.

Друзі, розберіться, учора також були проблеми. Ну, і збоку сиділа представник фракції «Слуга народу», там також були проблеми.

Ярославе Івановичу, перепрошую, якщо можна, пересядьте, будь ласка.

Ярослав Іванович Железняк. Прошу.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Думаю, зараз працює. Чудово!

ГОЛОВУЮЧИЙ. У фракції «Європейська солідарність» усе працює.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Дякую партнерам з опозиції.

Колеги, завжди дивувався, як ми обираємо тему щодо актуальності, тому запитання буде не до міністра аграрної політики, а до Прем'єр-міністра України.

Пане Денисе Шмигалю, скажіть, будь ласка, ваш уряд шостий місяць, не виконуючи норму в порушення закону, прийнятого українським парламентом, не дає дозвіл на запуск комісії щодо обрання нового голови митниці.

Учора ми запитували про це міністра фінансів, він просто втік. Хоча, давайте казати відверто, його вплив на митницю такий самий, як у «Слуги народу» на ваші кадрові призначення, – нульовий.

У мене до вас запитання: хто несе політичну відповідальність за цих шість місяців, як мінімум за контрабанду, за всі порушення на митниці та невиконання закону, прийнятого українським парламентом? Коли нарешті це буде зроблено?

Дякую.

ШМИГАЛЬ Д.А., Прем'єр-міністр України. Дякую за запитання. Отже, уряд працює над реформуванням митниці, яке має відбуватися комплексно, структурно. Реформа повинна передбачати як ряд кадрових так і законодавчих, інфраструктурних, технологічних питань. Відповідно план розробляється. За домовленістю з МФВ до 17 червня Кабінету Міністрів має бути поданий план комплексної, структурної реформи митниці. Для того щоб це не були фасадні, косметичні дії стосовно заміни однієї людини, має відбутися комплексна, ґрунтовна реформа, яка відповідно до європейських директив зробить митницю, дійсно, сучасною, європейською, некорумпованою. Ми на шляху до Євросоюзу, тож і митниця має бути європейською.

Це потребує відповідних коштів, джерела яких ми також сьогодні опрацьовуємо і з американськими, і з європейськими партнерами. Відповідно бенчмарк щодо запровадження реформи митниці, який у нас був з МВФ, посунуто на кінець року, тобто до того часу, поки не буде знайдено відповідної суми коштів, яка, попередньо, доволі велика, – це сотні мільйонів доларів США, незважаючи навіть на питання реформування кадрової заробітної плати на митницях.

Тому це питання на контролі уряду. Щотижнево проводяться відповідні наради, призначено Урядового уповноваженого з питань реформування митних органів. З нашими міжнародними партнерами (я вже казав з ким) проводяться відповідні переговори. Тому комплексна реформа митниці, яка має змінити її раз і назавжди на краще, безумовно, у пріоритеті уряду, тому щодня проводиться робота. Уряд України, безумовно, виконає закон.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Вельможний Сергій Анатолійович, група «Довіра». Будь ласка.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А., член Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (одномандатний виборчий округ № 112, Луганська область, самовисуванець). Прошу передати слово Ларисі Білозір.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Лариса Білозір. Будь ласка.

БІЛОЗІР Л.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 15, Вінницька область, самовисуванець). Шановний Віталію Станіславовичу! Шановні урядовці! Відкриття європейського ринку з початком повномасштабного вторгнення дало нам можливість забезпечити економічну стійкість України. Звичайно, величезну роль відіграв аграрний сектор: ми отримали і валютні надходження, і згенерувався нормальний ВВП.

Проте вчора закінчилися автономні торгові заходи. Скажіть, будь ласка, на якій зараз стадії переговори? Ми розуміємо, що в найближчі місяці матимемо просідання торгівлі. Чи є шанси на застосування статті 29 Угоди про асоціацію і взагалі, яка зараз ситуація? Тому що ми розуміємо, що і Польща, і Франція блокують нам лібералізацію, але сьогодні ми маємо ситуацію, що Європейський Союз запроваджує торгові обмеження і квоти, фактично як це робить і США, щодо країни, яка у війні.

Поінформуйте нас, будь ласка...

КОВАЛЬ В.С. Дякую, пані Ларисо. Сьогодні, дійсно, 6 червня, яке всі очікували, і я можу доповісти вам в межах компетенції аграрного міністра про те, що стосується торгівлі саме агропродукцією.

Що ми маємо на сьогодні. 22 травня Єврокомісія ухвалила імплементаційний регламент, що дозволило знайти тимчасове рішення, яке європейцями називається *bridging solution*. Тобто тарифні квоти для українських товарів з 6 червня становитимуть 7/12 від річних квот, що діяли в довоєнний час, не враховуючи вже п'ять місяців українського експорту. Тобто фактично ми маємо такий гандикап, який дозволить постачати продукцію в межах цих 7/12 квот.

На сьогодні в Брюсселі працюють переговорні групи, до яких входять представники Міністерства аграрної політики та продовольства України, Міністерства економіки України та куруються в цілому Віце-прем'єр-міністром з питань європейської та євроатлантичної інтеграції України. Це непрості переговори, вони відбуваються досить напружено, але конструктивно.

Наше завдання в найближчий період, визначений дедлайн, який погоджено з вищим керівництвом України та Європейського Союзу, – до кінця липня 2025 року не просто знайти рішення, а й імплементувати його, щоб наші аграрії та інші представники бізнесу могли торгувати з Євросоюзом. Ми розуміємо, що є чутливі товари, такі як, наприклад, цукор, куряче м'ясо, мед, біоетанол, є менш чутливі, а є нечутливі продукти. Під час переговорів та аналітика, яку ми доводимо до європейських колег, часто їх дивує, тому що завдання переговорної групи – перевести все в площину економіки, а не в площину простого обговорення на засадах деяких сенситивних питань...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Народний депутат Синютка Олег Михайлович, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

СИНЮТКА О.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Олексію Гончаренку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Гончаренко. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 137, Одеська область, самовисуванець). Дякую. У мене аграрне запитання до Віце-прем'єр-міністра з питань європейської та євроатлантичної інтеграції України – міністра юстиції України Стефанішиної. Аграрне, бо, здається, ви переплутали державну шерсть з власною.

Про що йдеться? З'явилося розслідування журналістів «Української правди» (до речі, вітаю всіх журналістів, зокрема й журналістів «Української правди» з Днем журналіста) про те, що якимось дивним чином віджати (рейдернуті) підприємства, чомусь, з'являються в руках компанії, яка належить вашому колишньому чоловіку і батьку ваших дітей. Там ще ваш колишній помічник і всі інші ваші. Як ви це прокоментуєте? Це перше запитання.

Друге запитання. На даний момент у процесі щодо оскарження санкцій проти Порошенка суд отримав докази, які підтверджують, що всі ключові документи готували заднім числом. Ви особисто підписували позицію Міністерства юстиції щодо погодження проекту, а потім голосували за нього і в Кабміні, і в РНБО, знаючи, що всіх навіть формально необхідних для рішення документів ще немає.

Прокоментуйте, будь ласка... (Оплески).

СТЕФАНІШИНА О.В., Віце-прем'єр-міністр України з питань європейської та євроатлантичної інтеграції України – міністр юстиції України. Дякую за запитання. Усі документи, які я підписувала стосовно санкційних питань, надані суду для розгляду і підписані. Стосовно журналістського або депутатського розслідування. Цікава обмовка. І дуже коректну інформацію ви виклали стосовно того, що йдеться про мого колишнього чоловіка. Я не маю жодної інформації про його бізнес-діяльність, він фінансово забезпечує дітей, що відображено в моїй декларації, на жаль, не можу прокоментувати, але я офіційно коментувала ситуацію, є журналістське розслідування. Депутати, welcome! Будь ласка, проводьте розслідування, надсилайте запити, я готова до будь-якого сприяння, але, на жаль, не володію даними, якими оперуєте ви. Ідеться про особу, з якою я не маю жодних стосунків.

Дякую (Оплески).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Захарченко Володимир Васильович, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

ЗАХАРЧЕНКО В.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 31, Дніпропетровська область, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Козирю Сергію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Козир. Будь ласка.

КОЗИР С.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 184, Херсонська область, самовисуванець). Шановний пане міністре! Насамперед дякую вам за гідне представлення нашої країни на міжнародному рівні, а моє запитання стосується наших внутрішніх проблем.

Колеги, хочу нагадати, що сьогодні річниця підриву Каховської ГЕС. Саме в таких умовах, як підрив Каховської ГЕС, замінування територій, щоденні, щосекундні обстріли, працюють наші фермери на Херсонщині та в інших прикордонних, прифронтових областях. Ще й, на жаль, далася взнаки посуха та несприятливі погодні умови. З цього приводу в мене два запитання.

Перше. Чи розглядається міністерством та Кабінетом Міністрів у цілому програма щодо підтримки таких фермерів, тому що, ми розуміємо, від цього залежить наша продовольча безпека?

Друге. Щодо законопроекту [№ 4330](#) про, так би мовити, заморожені кредити. Ідеться про вирішення питання кредитів під час воєнного стану.

Прокоментуйте, будь ласка, ці два запитання.

Дякую.

КОВАЛЬ В.С. Дякую, пане Сергію. Дійсно, підтримка аграріїв на прифронтових територіях є пріоритетним питанням і Кабінету Міністрів, і нашого міністерства. Відповідаючи на ваше запитання, хочу сказати, що ми звернулися до Кабінету Міністрів і отримали доручення розробити програму підтримки прифронтових територій, куди входитиме, зокрема, Херсонська область. Важливо підтримати життєдіяльність саме аграріїв, тому що це ті люди, які забезпечують стійкість регіону. Ми розуміємо, що ті території, де ведеться фермерське господарство, набагато стійкіші, стабільніші. Тому саме на підтримку цих територій спрямована наша діяльність.

На сьогодні ми розглядаємо два основних питання. По-перше, це допомога у проведенні посівної кампанії, компенсація певних витрат, і по-друге, це напрацювання механізму компенсації затрат на перевезення. Тому що ми розуміємо, що прифронтові території страждають саме від незручної логістики, на жаль, у них вона лише в один бік. Наше завдання – допомогти фермерам

доставити свою продукцію до покупців без втрати в ціні, тому що для них це критично важливо.

Щодо законопроекту № 4330, Міністерство аграрної політики та продовольства України висловило свою позицію. Беззаперечно, ми підтримуємо його, тому що чітко розуміємо, що маємо допомогти тим фермерам, які зможуть встати з колін після емоційної втрати земель і бізнесу на тимчасово окупованих територіях, щоб дати можливість перевести подих і йти далі. Дуже важливо зберегти їхній досвід, тому що, наприклад, херсонські фермери мають найкращий досвід у галузі овочівництва і бажання рухатися далі. Ті фермери, які переїхали на...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бурміч Анатолій Петрович, депутатська група «Відродження України». Будь ласка.

БУРМІЧ А.П., член Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Прошу передати слово Славицькій.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Антоніна Керимівна. Будь ласка.

СЛАВИЦЬКА А.К., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановний пане міністре, ще в серпні 2023 року Верховна Рада прийняла в цілому урядову ініціативу – Закон України «Про державні резерви». Цей документ передбачає чіткий розподіл на державний матеріальний та мобілізаційний резерви, а також запровадження сучасного Єдиного реєстру державних резервів.

Скажіть, будь ласка, що було зроблено за ці два роки для імплементації цього закону? У якому стані зараз національні резерви в аграрному вимірі?

Дякую.

КОВАЛЬ В.С. Пані Антоніно, дякую за запитання. Нагадаю, що Держрезерв знаходиться в компетенції Міністерства економіки України. Стосовно продовольчих балансів, українські аграрії своєю невтомною працею змогли забезпечити продовольчу безпеку не лише України, а й країн світу. Один гектар української землі годую 18 людей у світі, 400 мільйонів населення світу отримують продукцію саме з України. Щодо більшості груп товарів сільськогосподарських культур у нас забезпечений кратний баланс споживання і присутності на ринку. Наприклад, щодо соняшникової олії, в Україні споживається 245 тисяч тонн на рік, а виробляється 4 мільйони 600 тисяч тонн. Тобто 19 з 20 тонн експортується, і це не впливає на продовольчу безпеку України, тому що є величезний запас.

Схожа позиція й щодо інших номенклатур. Якщо говорити про забезпечення такими основними культурами як пшениця, ріпак, кукурудза, дякуючи аграріям, у нас величезний профіцит, і ми маємо впевненість в майбутньому. Наприклад, щодо кукурудзи, з 26 мільйонів тонн вирощеного врожаю лише 7 мільйонів тонн споживається всередині України. Основним завданням на сьогодні є те, щоб за рахунок запуску ринку біоетанолу, ринку переробки в амінокислоти та в інші продукти збільшити кількість споживання в країні, щоб ті блага, отримані від переробки, залишалися в Україні, створювалися робочі місця, надходили податки.

Хочу поінформувати, що аграрії минулого року сплатили 243 мільярди гривень податків до бюджетів різних рівнів. Дійсно, це величезний вклад в обороноздатність країни.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колтунович Олександр Сергійович, група «Платформа за життя та мир».
Будь ласка.

КОЛТУНОВИЧ О.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Дякую, пане Голово.

Пане міністре, безумовно, ваша галузь генерує значний вклад у ВВП країни, у зведений бюджет країни, на чому ви наголошували у своїй доповіді, але, на жаль, ми маємо такий фактор, що і в інфляційні процеси аграрна галузь також робить негативний внесок. Хотів би звернути увагу на те, що ми маємо річну інфляцію. Якщо загалом по країні інфляція становить 15,1 відсотка у річному вимірі, то на продукти харчування – 19,8 відсотка, майже 20 відсотків.

Я не хотів би примітивізувати дискусію, повертатися до бюджетних реалій, але заморожені фіксовані мінімальні стандарти і таке інше, усе це безпосередньо корелює з падінням рівня купівельної спроможності.

У продовження цієї теми, хотів би вас запитати. Скажіть, будь ласка, яка наша доля на внутрішньому споживчому ринку імпортованих товарів, якщо ми говоримо про продукти харчування, і товарів, які ми безпосередньо виробляємо, щоб можна було оцінити фактор ціноутворення, інфляційного впливу і нівелювати зовнішню інфляцію?

Дякую.

КОВАЛЬ В.С. Щиро дякую за глибоке економічне запитання. Насправді, питання продуктової інфляції турбує сьогодні весь світ. Ми бачимо глобальний тренд до зростання цін на продукти харчування в усьому світі. Дійсно, для нас дуже важливо провести ґрунтовну аналітику і зрозуміти причинно-наслідковий зв'язок.

Зокрема, учора ми мали виїзне засідання стосовно розвитку рибництва в Україні, і по балансу риби, чітко зрозуміли, що ми, при тому, що є великою країною, яка генерує аграрні продукти, є ще й великим імпортером. Зокрема, у 2024 році в Україну було імпортовано риби на 1 мільярд 89 мільйонів доларів США, експортовано – лише на 56 мільйонів доларів США. Це означає, що по рибі ми нетто-імпортери, і нам потрібно підсилювати даний напрям.

Щодо аналітики, ми також чітко розуміємо, що маємо зберігати овочі, розбудовувати інфраструктуру для їх зберігання, тому що, на жаль, 35 відсотків українських овочів ніколи не потрапляють на стіл до споживача, бо псуються під час збору чи зберігання. І вже через чотири-п'ять місяців після завершення збиральної кампанії ми змушені деякі групи товарів навіть імпортувати через недостатню кількість овочесховищ. Саме для цього розширено програму «Доступні кредити 5-7-9%», щоб наявність потужностей зберігання овочів та картоплі дозволяли нам стримувати продуктову інфляцію. Коли продукт є в наявності, він триматиме ціну.

За результатами аналізу, більшість продуктів, які сьогодні впливають на споживчі витрати, швидшими темпами зростають в імпортній складовій, ніж у продуктах, які вирощені в Україні. Щодо продуктів, вирощених в Україні, ми можемо чітко сказати, що продовольча безпека в нормі, є лише питання із зберіганням, з доступом до...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Михайло Михайлович Цимбалюк, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

ЦИМБАЛЮК М.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Прошу передати слово Олексію Кучеренку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Юрійович Кучеренко. Будь ласка.

КУЧЕРЕНКО О.Ю., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Дякую колезі Цимбалюку.

Шановний пане Прем'єр-міністре, ми всі розуміємо, що життя будь-якої людини залежить від того, скільки грошей вона має на ключові потреби – як на їжу, на той самий борщовий набір, так і на комуналку. Чим менше грошей залишається по тій чи іншій статті, тим важче буде жити всім.

Нещодавно в місті Києві під боком уряду відбувся, на жаль, абсолютно ганебний псевдоконкурс на управління багатоквартирними будинками, який

зачепив вісім тисяч будинків, де мешкає найбільш бідне населення. Конкурсу як такого не було, просто киянам удвоє підвищили тарифи на утримання житла, і в результаті вони сплачуватимуть ні за що.

Прошу вас звернути увагу на цей ганебний конкурс, який організувала КМДА.

Дякую.

ШМИГАЛЬ Д.А. Дякую за ваше запитання. Звісно, увагу звернемо. За потреби ми готові разом з вами подати звернення до правоохоронних органів. Давайте допоможемо людям.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, шановні представники депутатських фракцій і груп, залишилося ще 9 хвилин часу, відведеного для запитань від депутатських фракцій і груп. Прошу перезаписатися.

Железняк Ярослав Іванович, фракція «Голос». Будь ласка.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Пане Голово, у мене знову запитання до Прем'єр-міністра і, можливо, до міністра охорони здоров'я, тому що, або в мене, або у Прем'єр-міністра погано із зором.

Читаю прийнятий Верховною Радою закон щодо встановлення особливостей проходження служби в митних органах (закон щодо переважання митниці), і там є норма, що до 31 грудня уряд зобов'язаний створити конкурсну комісію щодо обрання нового голови. Там, чомусь, немає фрази про те, що уряд має шість років «ніфіга» не робити в цьому напрямі, а потім розповідати, що нам дадуть план реформи. Там немає, що потрібно гроші для цього, ці гроші є від донорів. Там немає, що уряд має своїм ім'ям прикривати контрабанду. Там стоїть дата, до якої уряд має створити цю комісію.

Тому, Прем'єр-міністре, ще раз вас запитую. Чому ви дозволяєте собі порушувати закони? Хто понесе за це відповідальність?

Дякую.

ШМИГАЛЬ Д.А. Дякую за запитання. Уряд не порушує законів, а виконує необхідні функції під час воєнного стану, щоб у державі наповнювався бюджет, стабільно виплачувалися соціальні виплати, стабільно забезпечувалися Збройні Сили України.

Попрошу міністра фінансів також доповнити відповідь.

МАРЧЕНКО С.М., міністр фінансів України. Дякую, Денисе Анатолійовичу. Хотів би зазначити, що реформа митниці не стоїть на місці. Лише за останній час уряд ухвалив рішення про підвищення оплати праці посадових осіб та працівників митних органів. Заробітна плата по митній

системі зросте на 46 відсотків. З 1 квітня 2025 року ми у роботі митниці запровадили поліграф, де для відбору кандидатів перевірятимуть сто відсотків тих, хто приходитиме працювати на митницю.

Від 5 травня 2025 року запроваджено механізм ротації, також запроваджено функціонування дисциплінарного комітету і постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2025 року визначено порядок проведення перевірки на доброчесність, а також порядок проведення атестації посадових осіб митних органів.

До того ж зараз ми максимально кооперуємося з нашими ключовими партнерами, щоб реформа митниці, дійсно, знайшла своє відображення в якості матеріально-технічного забезпечення, підтримці, а не просто відбулося перезавантаження шляхом зміни керівника та вивіски на митниці. Реформована митниця – це не просто зміна керівника, це зміна суті діяльності, її роботи. Реформована митниця – це митниця, яка наближає нас до Європейського Союзу.

Хочу зазначити, що відповідно до скринінгу митниця разом із зовнішнім сектором отримала надзвичайно високу оцінку, що відповідає стандартам Європейського Союзу. Тобто митниця вже зараз є практично наближеною до європейських стандартів. Ми розуміємо, що є багато проблем і знаємо як їх розв'язати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Саврасов Максим Віталійович, фракції «Європейська солідарність». Будь ласка.

САВРАСОВ М.В., член Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Олексію Гончаренку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Гончаренко. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую. Я продовжу запитувати пані Стефанішину. Щойно ви нам сказали, що, значить, це колишній чоловік, ви не знаєте, чим він займається, Бог його знає. Щоправда, чомусь, у журналістському розслідуванні є фото, на якому ви разом з колишнім чоловіком у Епіфанія. Ну, я не знаю, здається, ви все-таки щось знаєте, що він робить. Це перше.

Друге. Ви міністр юстиції, що означає справедливість. Скажіть, будь ласка, як ви вважаєте, чи справедливо, коли родина міністра юстиції, а це фактично родина, тому що ви сказали, що він забезпечує фінансово дітей, заробляє на державі? Може, він десь заробить в іншому місці, а не на об'єктах, які держава забрала і просто передала йому в управління? Вам не здається, що так було б правильніше?

Третє. Ви обіймаєте посаду Віце-прем'єр-міністра з питань європейської та євроатлантичної інтеграції України. Як думаєте, таку посадову особу в Європі відсторонили б від займаної посади хоча б на час перевірки чи все було б гаразд?

Четверте. Ви кажете про превентивні санкції. То, може, тоді превентивно піти у відставку? Чи хоча б відсторонитися на час розслідування? *(Оплески)*.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Секунду. Ольго Віталіївно, якщо дозволите.

Вельмишановні колеги, я просто хочу нагадати, що сьогодні «година запитань до Уряду» пов'язана з питаннями в аграрному секторі. Це перше.

Друге. Я не уповав би так «р'яно» з приводу журналістських розслідувань, тому що наскільки ми вчора побачили одного розслідувача, він також багато сказав, зокрема, з приводу осіб, які роблять... *(Шум у залі)*. Давайте все-таки в демократичній державі... *(Шум у залі)*. Він передав привіт завучу з виховання. Я так скажу. Добре?

Будь ласка, Ольго Віталіївно, відповідайте.

СТЕФАНШИНА О.В. Дякую. Я вважаю, що будь-які заходи щодо перевірок, які мають відбутися в агенції АРМА, повинні бути вжиті. Якщо такі рішення будуть прийняті, я також вважаю, що це коректно.

Стосовно превентивних санкцій, я хотіла б раз і назавжди закрити це питання. Колеги з «Європейської солідарності» постійно цитують рішення Верховного Суду стосовно санкцій проти громадянина Курченка, у якому підтверджено законність санкцій. Відповідно Міністерство юстиції у своїх документах апелює до ухвалених рішень Верховного Суду, якими вже підтверджено законність введених санкцій. Це для ясності.

Усі інші питання я пропоную обговорити, готова поспілкуватися з фракцією. Я не хотіла б займати час міністра аграрної політики та продовольства України, оскільки ми проговорюємо інші важливі питання. Я публічно висловила позицію. Якщо є бажання гратися в «большую стирку», я так розумію, це улюблена функція, «важливі» запитання на «годині запитань до Уряду», я готова приділити будь-який інший час, щоб не забирати його в тих народних депутатів, які хочуть почути відповіді на важливіші питання, ніж моє особисте життя.

Дякую *(Оплески)*.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається Юрію Олексійовичу Павленку, група «Платформа за життя та мир». Будь ласка.

ПАВЛЕНКО Ю.О., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановний пане Голово! Шановні члени уряду! У мене запитання щодо надзвичайної ситуації, тому трохи не по темі.

Учора в соціальних мережах, у засобах масової інформації активно поширювався сюжет про те, як територіальне управління Національної соціальної сервісної служби в Одеській області, перевищуючи свої службові повноваження, організовує відвідування будинків дитини начебто волонтерам для пошуку сімей дітям. Таким «волонтерам» – чоловікам віком до 30 років надається конфіденційна інформація про дітей, а також про причини втрати дітьми батьківського піклування.

Керівник будинку дитини, усвідомлюючи порушення, під тиском Нацсоцслужби надає таку інформацію. На жаль, така практика стає поширеною по всій країні.

Пане Прем'єр-міністре, прошу вас дати відповідь, хто забезпечує заходи безпеки для дітей і чи немає тут ризику торгівлі дітьми? А Міністерство внутрішніх справ прошу...

ШМИГАЛЬ Д.А. Дякую за запитання. Звісно, ми перевіримо всі наведені вами факти, як за депутатським зверненням. Також прошу міністерку соціальної політики прокоментувати ситуацію щодо таких закладів.

ЖОЛНОВИЧ О.І., міністр соціальної політики України. Дякую за запитання. Ми також із засобів масової інформації дізналися про таке відео, що якісь люди хочуть допомогти в усиновленні і таке інше. Ми вже почали роботу із відповідною областю. Там було вжито заходів на рівні голови обласної державної адміністрації, його заступника та інших відповідальних осіб, оскільки ви добре знаєте, будинки дитини, а також інші заклади різних типів для постійного проживання дітей підпорядковані органам місцевого самоврядування та органам обласної державної адміністрації.

Звісно, нам потрібно посилювати контроль, у зв'язку з чим внесено ряд законопроектів, щоб надати більше повноважень контролюючим органам, зокрема Державній службі України у справах дітей, Національній соціальній сервісній службі України, з точки зору того, як захищаються інтереси і права українських дітей – сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, щоб ми мали можливість більш ефективно й активно впливати на свавілля окремих керівників на місцях.

Упевнена, що ми разом із правоохоронцями всебічно проведемо розслідування, щоб не було жодного подібного інциденту, який надавав би політиці усиновлення і розвитку сімейних форм в Україні негативного контексту.

Дякую за сигнал.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ми завершили запитання від фракцій і груп, переходитимемо до запитань від народних депутатів. Але спочатку надамо слово Ірині Геращенко, яка просить 1 хвилину з процедури.

Я надаю вам слово (тільки з процедури) і попереджаю, щоб дотримувалися положень Регламенту. Будь ласка.

ГЕРАЩЕНКО І.В., член Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Дякую. Шановний пане Голово! Я від імені фракції також вас попереджаю, що ви – Голова Верховної Ради України, і попри ваші симпатії чи антипатії маєте їх залишати за стінами Верховної Ради України і демонструвати...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Що у вас з процедури?

ГЕРАЩЕНКО І.В. ...однакове ставлення до всіх фракцій і груп. Єдине питання, яке було вами прокоментовано, це питання фракції «Європейська солідарність». Воно може вам подобатися чи ні або уряду подобатися чи ні, але опозиція має право задавати ті питання, які на сьогодні є нагальними, без коментарів головуючого.

У рамках процедури звертаюся до голови регламентного комітету з проханням дати оцінку (прошу зараз надати слово) діям Голови Верховної Ради України, який, на жаль, не вперше під час «години запитань до Уряду» демонструє упереджене, політично вмотивоване ставлення до опозиції. Навчіться шанувати опозицію, вам там скоро бути, якщо вас хтось...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую за прекрасне запитання. А тепер я собі дозволю відповісти вам не як коментар.

Шановна доповідачко, хочу нагадати, що у стінах Верховної Ради діє Регламент Верховної Ради України, який відповідно до статей 229, 230 відводить п'ятницю як особливий день для «години запитань до Уряду», причому відповідно до зазначених статей чітко визначається тема і є вимога Регламенту задавати питання щодо тієї тематики, а не щодо того, кому і що болить, хвилює й пече.

Тому я як Голова Верховної Ради України, який поставлений для того, щоб слідкувати за дотриманням Регламенту, буду й далі спрямовувати народних депутатів, щоб вони задавали питання по темі. А ваші крики, бубніння з процедури... Я й так роблю все відповідно до процедури (*Шум у залі*).

Шановні колеги, дякую за увагу, переходимо до запитань щодо визначеної теми до членів уряду від народних депутатів. Прошу записатися на запитання.

Слово надається народному депутату Федієнку Олександрові Павловичу, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

ФЕДІЄНКО О.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Пушкаренку Арсенію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кому передав Федієнко? Я не почув.

ФЕДІЄНКО О.П. Богданцю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Богданець Андрій. Будь ласка.

БОГДАНЕЦЬ А.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (одномандатний виборчий округ № 163, Тернопільська область, політична партія «Слуга народу»). Фракція «Слуга народу». Запитання до міністра аграрної політики.

Шановний Віталію Станіславовичу, з'явилася інформація про ініціативу міністерства щодо можливого обмеження експорту ріпаку та сої з метою внутрішньої переробки, однак наявні переробні потужності не зможуть забезпечити повного приймання врожаю, що може завдати збитків фермерам та зменшити валютні надходження до бюджету.

Скажіть, будь ласка, на яких розрахунках і статистиці будується ця ініціатива, якщо наразі в Україні переробляється лише близько 37 відсотків сої? Як планується компенсувати втрати валютної виручки від скорочення експорту? Це перше.

Друге. Я так розумію, в Держрибагентстві зараз проблеми і є питання в НАЗК до керівника. Чи відбувається розслідування щодо втрати 68 тонн риби і чи на час цього розслідування керівник відсторонений від виконання обов'язків?

КОВАЛЬ В.С. Дякую, пане Андрію. Почну з першого вашого запитання. У ЗМІ поширюється інформація про ініціативи Мінагрополітики – на постійній основі аналізувати економічну ситуацію в країні щодо аграрного сектору. Дійсно, ми разом з державними установами, які займаються економікою і економічним аналізом, пропрацьовуємо і моделюємо ситуацію щодо можливого сценарію розвитку аграрного сектору. Ніяких заяв про мита чи про якісь обмеження експорту зі сторони Мінагрополітики не надходило.

Щодо балансу споживання олійних та інших культур, хочу сказати про потужності, які мають бути збалансовані і які є в Україні. На сьогодні склалася досить гарна ситуація щодо інвестування у потужності переробки. У цілому на сьогодні в Україні є потужності для переробки 22 мільйонів тонн соняшнику, ріпаку та сої. Основною сировиною для переробки є соняшник, якого переробляється 97 відсотків в Україні, лише 3 відсотки соняшника експортується за кордон у вигляді сировини.

Ми очікуємо середній врожай олійних культур на рівні 12-14 мільйонів тонн, і, дійсно, маємо дефіцит сировини для переробних заводів.

В Україні сьогодні є профіцит потужностей переробки, який можна вирішити шляхом забезпечення переробки іншими сировинами. Але в межах аналізу бачимо чітко, що культури до переробки, наприклад, сої – 6 мільйонів тонн, ріпака – 3,6 мільйона тонн. Це для того, щоб ми дозавантажили наші заводи. До того ж важливим завдання є не зробити так, щоб фермер постраждав. Тому й далі опрацьовуємо моделювання.

До речі щодо експортної виручки, саме переробка...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Микиша Дмитро Сергійович, позафракційний. Будь ласка.

МИКИША Д.С., член Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 181, Харківська область, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Дмитру Олександровичу Разумкову.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Разумков. Будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О., народний депутат України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Дякую. У мене запитання до Прем'єр-міністра. Ви минулого разу на «годині запитань до Уряду» сказали, що працюєте над тим, щоб не втратити економічний безвіз. Сьогодні 6 червня. Скажіть, будь ласка, чи вдалося вам продовжити безвіз? Якщо так, то коли і які документи були підписані? Якщо це не вдалося, то до яких втрат економіки України і державного бюджету це призвело? Сьогодні в Україні фактично зменшуються квоти на експорт курятини в 1,4 разу, кукурудзи – у 7,2 разу і цукру, наприклад, у 2,7 разу. Як ви з цього виходитимете? Це перше запитання.

Друге запитання. Коли очікувати законопроект про зміни до Державного бюджету у зв'язку з дефіцитом на армію, який ви не врахували в Державному бюджеті на 2025 рік?

Дякую.

ШМИГАЛЬ Д.А. Отже, нагадаю, відповідно до Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом діє всеохоплююча зона безмитної торгівлі, тобто торгово-економічний безвіз діє, він не припинявся і не припиниться доти, поки ми працюємо згідно з Угодою про асоціацію до моменту вступу до Європейського Союзу.

Щодо прибраних квот, які діяли від початку повномасштабного вторгнення. Як сказав міністр аграрної політики, сьогодні делегація України

знаходиться в Брюсселі, тобто на цей момент переговори тривають. Відповідно є попередні домовленості. Переговори складні. Вони, ймовірно, продовжаться і цього, і наступного тижня. Звісно, буде результат. Ми не передбачаємо втрат для економіки України, для українського бізнесу, для українського бюджету. Паралельно з цими переговорами ми розпочали роботу щодо внесення змін до частини четвертої статті 29 Угоди про асоціацію, щоб, власне, найкращі умови для українських експортерів, зокрема й аграрної продукції, на постійній основі зафіксувати в Угоді про асоціацію. Це, власне, і є наша ключова ціль, те, над чим працюють сьогодні урядовці в Брюсселі. Переконаний, результат буде, минулого разу ми про це також казали.

Станом на сьогодні, повторюю, ми не передбачаємо втрат для бюджету України.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка... *(Шум у залі).*

ГОЛОСИ ІЗ ЗАЛУ. *(Не чути).*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Якщо можна, ще про зміни до Державного бюджету.

ШМИГАЛЬ Д.А. Прошу дати слово для відповіді міністру фінансів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Додайте, будь ласка, до того часу ще 20 секунд.

МАРЧЕНКО С.М. Дякую. Я швидко відповім. У бюджеті на цей рік усі кошти на Збройні Сили України були передбачені в обсязі, не меншому, ніж у минулому році. Щодо розпису Державного бюджету України, грошове забезпечення військовослужбовців виконується відповідно до планових призначень, жодних змін не було. Але характер...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Дякую.

Юрчишин Ярослав Романови, фракція «Голос». Будь ласка.

ЮРЧИШИН Я.Р., голова Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Прошу передати слово Максиму Хлапуку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Максим Хлапук. Будь ласка.

ХЛАПУК М.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Пане Голово, у мене невелика ремарка до вас. Я вважаю, що народний депутат має право

самостійно визначати запитання до уряду, і втручатися в це право є політично невиправданим. Регламент – це добре, але в умовах, коли одна людина визначає тему, це неправильно. Це перше.

Друге. Укотре хочу подякувати уряду за те, що вони приходять до нас і відповідають на всі запитання з будь-якої тематики.

Наразі звертаюся до міністра енергетики України. Минулого місяця були прийняті зміни до статутів НЕК «Укренерго» та ТОВ «Оператор ГТС України», де на Наглядній раді щодо питань призначення/звільнення керівництва компанії представнику держави було надано право блокуючого голосу. Це дуже важливо зрозуміти з точки зору, чи були такі зміни погоджені з Секретаріатом Енергетичного Співтовариства.

Прошу дати конкретну...

ГАЛУЩЕНКО Г.В., міністр енергетики України. Дякую за запитання. По-перше, насправді, норма, яка була імплементована у статуті, ще в минулому році була запроваджена у статuti інших підприємств. Зокрема, як приклад, можу назвати статут ПАТ «Укргідроенерго». Упродовж двох років я не чув жодного питання, що когось це не влаштовувало.

По-друге, давайте все-таки зазначимо, що це критичні державні підприємства, які на сто відсотків належать державі. Думаю, взагалі некоректне питання, що представник держави отримує право вето. Я вважаю, що ці зміни, насправді, спрямовані на інше: максимально забезпечити незалежність членів наглядових рад і максимально забезпечити можливість працювати відповідним керівникам і членам бордів, щоб убезпечити їх більшістю голосів від звільнення чи прийняття інших рішень.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, я буквально коротко.

Пане Максиме, оскільки ви до мене апелювали, зверніть увагу на частину третю статті 229 і частину четверту статті 51 Регламенту, щоб не займати ваш час. Добре? Зафіксуйте, а потім подискутуємо.

Шановні колеги, ідемо далі. Гончаренко Олексій Олексійович.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую. По-перше, я розумію, що з точки зору влади набагато цікавіше розмовляти про поголів'я кіз і овець, ніж про корупцію в уряді. До речі, здається, з «поголів'ям козлів» на Печерських пагорбах все добре, воно навіть стрімко збільшується.

Тепер у мене аграрне питання до віце-прем'єр-міністра Ольги Стефанішиної. Кажуть, риба гниє з голови. АРМА призначається Кабінетом Міністрів України. Ви особисто голосували за призначення нинішньої очільниці АРМА. Після цього та пані віддає людині, яка забезпечує ваших дітей, державні об'єкти включно з Будинком профспілок на 12 тисяч квадратних метрів в центрі

Києва. Ви точно не бачите тут ніякого конфлікту інтересів? У Європі це також абсолютно нормально? Просто цікаво. Ви ж у нас крім посади справедливості обіймаєте ще й посаду євроінтеграції.

Дайте відповідь, а не йдіть від неї.

СТЕФАНІШИНА О.В. Дякую, Олексію. Я звикла дивитися в очі своєму співрозмовнику. Ви, задаючи питання, постійно дивилися в екран телефону, де транслюєте засідання Верховної Ради. Було б коректніше, якщо б ми могли дивитися один одному в очі, тому що питання ви задаєте собі. Не знаю, як ви паралельно встигаєте писати ще й у телеграм-каналі. Ось у мене медіа-моніторинг, ви прямо справжній мультитаскер.

Ой, дякую.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Я до вас прийшов і дивлюся прямо в очі.

СТЕФАНІШИНА О.В. Так, дякую. А камера знімає?

ГОНЧАРЕНКО О.О. Камера обов'язково...

СТЕФАНІШИНА О.В. А як же ви паралельно в телеграм-каналі напишете? Може, вам допомогти?

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ви за мене турбуєтесь? Потурбуйтеся, насамперед, за...

СТЕФАНІШИНА О.В. Я переживаю, що у вас мало роботи, Олексію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги! *(Шум у залі)*. Олексію Олексійовичу, займіть, будь ласка, своє робоче місце, *TikTok* без вас втрачає... *(Шум у залі)*. Будь ласка, Олексію... Ні, ваше робоче місце для зручності позначене табличкою.

СТЕФАНІШИНА О.В. Пане Олексію, я із задоволенням допомогла б, якби мала будь-які повноваження впливати на це. Є питання правоохоронних органів, є питання державної служби. Усі повноваження і їх реалізація керівницею АРМА досліджуються іншими органами. Як міністр юстиції я внесла до парламенту законопроект, спрямований на реформування АРМА, зокрема, проведення конкурсу за участі міжнародних експертів, такий, як ви голосували і для Конституційного Суду, і для інших судових органів. Сподіваюся, парламент підтримає цю реформу. Ви як народний депутат України можете вживати будь-яких заходів впливу. У вас повноважень набагато більше, ніж у мене як міністра. Ви маєте доступ до будь-якої інформації. Якщо вам

недостатньо інформації, яку я надала публічно, готова надати будь-яку інформацію, яку вам потрібно отримати від мене, додатково. Якщо ви вважаєте...

ГОНЧАРЕНКО О.О. Я запитав про конфлікт інтересів. Ви не вбачаєте...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексію, будь ласка.

СТЕФАНШИНА О.В. Якщо ви вважаєте, що в мене є конфлікт інтересів, будь ласка, зверніться до Національного агентства з питань запобігання корупції, яке дасть вам роз'яснення.

Як міністр юстиції я не маю жодного відношення до цієї структури, не ухвалюю жодних рішень, окрім кадрових, які колегіально приймає уряд. Відповідно до закону відповідальність уряд несе також колегіально. Я готова надати будь-яку додаткову інформацію... *(Шум у залі)*.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Олексію Олексійовичу, ви запроваджуєте новий формат відповідей – «очі в очі»? Підійдіть, будь ласка, давайте з вами будемо дивитися. Спочатку я... *(Шум у залі)*.

Ні, ви знаходитиметеся там, де ваше місце в залі...

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ні, ви переплутали.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ще раз. Ні, це ви переплутали.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Я перебуватиму там, де захочу. За потреби, у школі до учня Дениса додасться ще учень Руслан... *(Шум у залі)*.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановний пане завучу, ще раз вам пояснюю. Давайте спочатку дочекаємося, що зробить учень Денис, а потім поговоримо. Добре?

Струневич, фракція «Слуга народу» *(Шум у залі)*. Будь ласка.

Шановний народний депутате Струневич, ваш мікрофон не увімкнено. Що значить, далі? Депутат... Добре.

Божков Олександр Валерійович. Будь ласка.

БОЖКОВ О.В., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Качурі.

КАЧУРА О.А., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального

розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»)). Пане головуєчий, вибачте, але я прошу відновити час для виступу, нехай колеги заспокояться.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, відновіть час. Колеги, прошу заспокоїтися. Сьогодні якась страсна п'ятниця.

Будь ласка.

КАЧУРА О.А. Сумщина. Насправді, тяжка ніч і для столиці, і для Західного регіону України, але таке саме відбувається щодня і щоночі на моїй рідній Сумщині.

Пане Прем'єр-міністре, у мене запитання до вас щодо фортифікацій. Тому що де-юре вони є, а де-факто ми бачимо, що відбувається зараз, як ворог просувається, і замість бетону його фактично зупиняють своїми тілами Збройні Сили України.

Хотів би від вас особисто почути, чи будете ви проводити відповідну інспекцію, перевірки щодо використання десятків мільярдів гривень, які були виділені на фортифікацію? Чи будете ви звертатися до правоохоронних та антикорупційних органів, якщо виявите порушення і зловживання із використанням цих коштів?

Дякую.

ШМИГАЛЬ Д.А. Дякую за актуальне і важливе запитання.

Отже, щодо фортифікацій. Нагадаю, минулого року урядом і парламентом було виділено понад 39 мільярдів гривень для будівництва трьох ліній фортифікацій, включно з фортифікаціями кругової оборони міст, містечок у прифронтових регіонах, у прифронтових областях. Відповідно кошти були використані. Дійсно, вся Україна долучилася з точки зору виробництва бетонних споруд і будівництва фортифікацій, і цивільні, і військові зробили всі лінії, і на сьогодні вони збудовані. Будівництво тієї частини, що фінансувалася з резервного фонду, минулого року було завершено. У разі, якщо виявлялися якісь порушення, звісно, ж були звернення до правоохоронних органів, до Державної аудиторської служби України, усі необхідні перевірки проводяться.

Цього року на вимогу уряду, мою вимогу, Міністерством оборони було розроблена і затверджена відповідна профільна програма щодо фінансування фортифікаційних споруд та інженерних загороджень. На сьогодні ця програма реалізовується Збройними Силами України в особі ДССТ. Усі необхідні кошти уряд і парламент виділив й проголосував. На сьогодні повторних звернень від Міністерства оборони України чи від Збройних Сил України щодо збільшення суми не було. Якщо надійдуть, ми, звісно ж, будемо з вами приймати відповідне рішення.

Якщо з приводу фортифікацій у заступника міністра оборони є ще доповнення, прошу надати йому слово.

МОЙСЮК Є.Г., заступник міністра оборони України. Бажаю здоров'я! Робота щодо фортифікацій триває системно. Є певні складнощі, але всі заходи, які відбуваються в інтересах покращення стану фортифікацій...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Василевська-Смаглюк, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

ВАСИЛЕВСЬКА-СМАГЛЮК О.М., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ № 96, Київська область, політична партія «Слуга народу»). Шановний пане спікер, прошу передати слово Ігорю Васильєву.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ігор Васильєв. Будь ласка.

ВАСИЛЬЄВ І.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 158, Сумська область, політична партія «Слуга народу»). Сумщина. Запитання до міністра аграрної політики та продовольства України від сумських аграріїв і власників земель.

Перше. Коли запрацюють логістичні пільги або компенсації, щоб можна було з віддаленого регіону, яким зараз є Сумщина, перевозити залізницею аграрну продукцію за зниженими тарифами?

Друге. Коли планується і чи планується взагалі, запровадити компенсацію для забруднених земель, у тому числі для тих, які використовуються для захисту, як відомо, і фортифікації до них відносяться? Аграрії не отримують грошей, не можуть засівати ці землі.

Третє. У минулому році законом було враховано нову методику розрахунку нормативно-грошової оцінки земель з урахуванням коефіцієнту зволоженості, яка досі не працює. Коли уряд планує це зробити?

КОВАЛЬ В.С. Дякую, пане Ігорю, за запитання. На доручення уряду ми активно працюємо, розробляємо саме механізм компенсування ставки для перевезення сільськогосподарської продукції з прифронтових територій до портів та інших пунктів призначення. Ми зараз вивчаємо декілька варіантів, які буде простіше реалізовувати. Тому що після поїздок до прифронтових територій ми зрозуміли, що багатьом аграріям важлива фінансова підтримка...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, відійдіть, будь ласка, від уряду!

КОВАЛЬ В.С. ...їм треба допомогти у проведенні посівної та збиральної кампанії. Дійсно, такі регіони, як Сумщина, мають віддалене плече, і кількість кілометрів набагато більша, ніж в інших областях.

Стосовно фортифікацій та земель, які зайняті під ці споруди. Ми розуміємо, що пріоритет – це обороноздатність. Разом з тим Міністерством агрополітики напрацьовано алгоритм, і є пропозиція, механізм компенсації, – виходити саме із розрахунку середньої вартості оренди землі – 12 відсотків, щоб після завершення воєнного стану нашим аграріям, на чийх землях побудовані фортифікаційні споруди, була виплачена компенсація за оренду землі саме у розмірі 12 відсотків. Ми маємо розуміти, що це не лише питання фермерів, а й пайовиків, тому що часто саме на їхніх земельних паях побудовані фортифікаційні споруди. Тому має бути механізм...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Саврасов Максим Віталійович, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

САВРАСОВ М.В. Прошу передати слово Ніні Петрівні Южаніній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ніно Петрівно, будь ласка.

ЮЖАНІНА Н.П., *член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»).* Запитання до міністра аграрної політики та продовольства України. Шановний пане Коваль, ви у своїй промові протягом 10 хвилин говорили 90 відсотків неправди. Дозвольте, я вас виправлю. Якщо говорити про фінансові показники аграрного сектору за минулий рік, то збиткових підприємств збільшилося удвоє – до 40 відсотків. Якщо говорити про фінансові результати першого кварталу, це єдина галузь, яка зараз потерпає від збитків у розмірі 60 відсотків. За даними Державної служби статистики 60 відсотків підприємств збиткові.

Щодо втрат від безвізу. Скажіть, будь ласка, ви зараз кажете про некомпетентність Міністерства економіки (чи домовилися з Прем'єр-міністром грати в одну дудку), яке днями заявило про втрати у розмірі понад 3 мільярдів євро від заборон, які...

КОВАЛЬ В.С. Пані Ніно, дякую за запитання. У своїй промові я використовую лише офіційні дані, не посилаючись на різні формати неофіційної інформації. Я як міністр агрополітики звик дивувати цифрами, тому що часто ми бачимо наративи, які викривлюють показники нашої економіки, у тому числі проросійських сил, коли кажуть, що в нас зрада і в аграрному секторі все погано. Але як міністр агрополітики я можу відзвітувати

і переконати вас у кожній цифрі, яку я озвучую сьогодні. Це цифри Держстату, Євростату та інших профільних структур.

Щодо того, що на сьогодні ми маємо. Колеги, я вас дуже прошу поважати працю аграріїв. Коли вони чують, що аграрії втрачають... Наведу деякі також підтверджені цифри. Понад 200 тисяч українських фермерів сьогодні змінили орала на зброю і перебувають в лавах Збройних Сил України. І коли ми чуємо, що їхня праця нівелюється, що мені як міністру, коли доповідаю щодо аграрної політики, ставлять менше питань, ніж їм хотілося б, дуже важливо сьогодні розуміти, що в агросфері створено 5 мільйонів робочих місць, 14 мільйонів людей живуть у сільській місцевості і потребують комплексної підтримки, що кожне створене підприємство, яке приносить дохід, – це вже герой сучасності.

Ще одна цифра, підтверджена податками: ще раз повторюю, 243 мільярди гривень – рекордна сплата податків аграрною галуззю. І це не через те, що так сталося, що урожай кращий. Ні, це свідомість аграріїв, бо розуміють, що їхні кошти ідуть саме на підтримку.

Щодо вашого запитання про євроінтеграцію і втрати. Доповідаю, рано казати про втрати, коли відбувається дуже... *(Оплески)*.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Костенко Роман Васильович, фракція «Голос». Будь ласка.

ГОЛОСИ ІЗ ЗАЛУ. *(Не чути)*.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Костенко Роман Васильович. А де він? Костенка немає. Качура Олександр Анатолійович, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

КАЧУРА О.А. Прошу передати слово народному депутату Крейденку Володимирі Вікторовичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Володимире Вікторовичу.

КРЕЙДЕНКО В.В., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»)*. У мене два запитання до Дениса Анатолійовича.

Перше. Чи планується з боку уряду перегляд Державного бюджету на 2025 рік щодо збільшення видатків на оборону, мається на увазі посилення допомоги ППО, Сухопутним військам і таке інше? Чи є такі ініціативи?

Друге запитання стосовно перевізників. В Україні 24 тисячі фізичних осіб – перевізників, які забезпечують економіку країни. На жаль, досі немає механізму, який дозволяв би їм бронювати своїх співробітників чи мати можливість отримати відстрочку від призову, поки вони здійснюють ці критичні перевезення.

ШМИГАЛЬ Д.А. Дякую за запитання.

Щодо системи бронювання, вона уніфікована, універсальна. На таких підприємствах, які визнаються критичними, за умови, що у них немає боргів щодо сплати податків, виплати зарплат і середня заробітна плата сягає 20 тисяч гривень, відповідно в галузі ця заробітна плата є абсолютно прийнятною, сьогодні навіть є вищі заробітні плати, є можливість бронювати людей. Тобто питання в тому, щоб вони відповідали цим параметрам, і у них відкриється можливість бронювати своїх працівників.

Щодо першої частини вашого запитання, прошу надати слово міністру фінансів для коментару. Я почну. Фактично у другому півріччі, якщо в цьому буде потреба у Збройних Сил України, безумовно, ми разом з Міністерством фінансів всі їхні розрахунки уважно проінвентаризуємо, перевіримо і за необхідності звернемося до парламенту за сумою підтримки для Збройних Сил України.

Прощу надати слово Сергію Михайловичу, якщо є.

МАРЧЕНКО С.М. Дякую, Денисе Анатолійовичу. Шановні колеги, дійсно, у нас є потреба звернутися до вас за додатковим збільшенням видатків на сектор безпеки і оборони. Насамперед це пояснюється тим фактором, що ситуація у країні змінюється досить швидко, динамічно, є потреби в закупівлі нового виду озброєнь, військової техніки і виконання інших рішень, є активізація бойових дій. Тому, звичайно, ми до вас будемо звертатися, ці рішення будуть прораховані, і відповідатимуть запиту військовослужбовців і сектору безпеки і оборони.

Щодо ключових параметрів, про які ви зазначаєте. Хочу ще раз підкреслити, що у нас планові призначення виконуються в повному обсязі, але є понадпланова потреба Збройних Сил України, яка визначається режимом військового часу. Тому ми як уряд на неї реагуємо, і відповідним чином це впливає на баланси бюджету, але ці баланси ми будемо закривати за рахунок внутрішніх ресурсів, жодним чином не передбачаючи підвищення податків.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, я так розумію, завершальне на сьогодні питання – Сухов Олександр Сергійович, депутатська група «Довіра». Будь ласка.

СУХОВ О.С., *член Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (одномандатний виборчий округ № 107, Луганська область, самовисуванець).* Дякую. Прощу передати слово народному депутату Вельможному Сергію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Анатолійович Вельможний. Будь ласка.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А. Луганщина, депутатська група «Довіра». Шановний Денисе Анатолійовичу, у листопаді минулого року Верховна Рада України прийняла закон щодо проведення інвентаризації всього майна, яке може бути використано для проживання переселенців. Терміни виконання передбачені в цьому законі були порушені, але й на даний час результатів проведення інвентаризації немає.

Чи можуть люди, які втратили власні домівки, які втратили все нажите за життя, чекати? Що їм робити? Як їм жити? Прошу надати інформацію, на якій стадії перебуває проведення інвентаризації, скільки житлових приміщень, які будуть використовуватися для проживання переселенців, було встановлено? Коли люди матимуть можливість посилитися там?

Дякую.

ШМИГАЛЬ Д.А. Дякую за запитання. Попрошу заступнику міністра розвитку громад та територій дати слово для відповіді.

РЯБИКІН О.В., заступник міністра розвитку громад та територій України. Дякую за запитання. Шановний пане народний депутате, дійсно, питання житла є найважливішим для внутрішньо переміщених осіб, і, дійсно, є величезна потреба, що визначається необхідністю інтеграції людей, які перемістилися в межах території України і не тільки, на новому місці проживання у приймаючій громаді.

Напевно, ви знаєте, що Міністерство розвитку громад та територій реалізовує ці повноваження, починаючи з 1 січня 2025 року, і наразі залучаються кошти, насамперед наших міжнародних партнерів. Зокрема, нещодавно було підписано меморандум з Банком розвитку Ради Європи щодо надання додаткових 50 мільйонів євро саме для вирішення житлових питань внутрішньо переміщених осіб. Ви знаєте про програму «ЄВідновлення». Згідно з цією програмою понад 100 тисяч осіб уже відновили чи створили свої помешкання.

Що стосується закону [№ 4080-IX](#), про який ви наразі згадали. Ті урядові рішення, які необхідно ухвалювати, частково вже ухвалені, частково готуються. Ми розуміємо, що питання чутливе, потрібно поспішати для його вирішення. Крім того, Управління Верховного комісара ООН з прав людини, яке знаходиться в Україні, підписало відповідні меморандуми для створення цифрової системи обліку всіх приміщень комунальної та державної форм власності, які можуть бути згодом використані як житло для внутрішньо переміщених осіб.

Окремо хочу подякувати тимчасовій слідчій комісії з питань внутрішньо переміщених осіб та інших осіб, постраждалих внаслідок збройної агресії, за конструктивну роботу з міністерством, з органами центральної виконавчої влади, з обласними державними адміністраціями, з місцевими військовими адміністраціями в напрацюванні ефективних рішень для...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, «година запитань до Уряду» завершена. Давайте подякуємо Прем'єр-міністру України та членам Кабінету Міністрів України за надані відповіді та участь у пленарному засіданні.

Дякуємо (*Оплески*).

Олександр Сергійовичу, вам слово, а потім у нас заява з проханням оголосити перерву, яку готові замінити на виступ.

КОРНІЄНКО О.С., *Перший заступник Голови Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»)*. Відповідно до статті 60¹ Регламенту Верховної Ради України повідомляю про створення у Верховній Раді України дев'ятого скликання міжфракційного депутатського об'єднання «Оборона і розвиток». Головою цього об'єднання обрано народного депутата України Задорожнього Миколу Миколайовича.

Вітаємо!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, від двох фракцій надійшла заява з проханням оголосити перерву, яку готові замінити на виступ. Хто з колег виступатиме? Запрошую до слова, і після цього будемо оголошувати перерву.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Так! Оборона і розвиток. Шкода, що уряд іде. Пане Прем'єр-міністре, ви би 3 хвилини послушали, тут цікаво буде. Ні, Прем'єр-міністр іде, не хоче слухати. Пані Стефанішина пішла, теж дуже зайнята. Зрозуміло, у неї не «большая стирка», а «большая прачечная», де вони разом отримують державні гроші. Це все клас.

Знаєте, у мене була одна тема для виступу, але я почну зараз з іншої. Щойно головуючий на засіданні оголосив про створення нового міжфракційного депутатського об'єднання «Оборона і розвиток». Я дуже прошу повідомити склад цього об'єднання, дуже цікаво. Знаєте, хто його очолив? Микола Задорожній! Хто такий Микола Задорожній? Це член міжфракційного об'єднання «СІЗО», який мав би бути в СІЗО, але замість цього вніс заставу і сидить далі у Верховній Раді. Це той самий пан Микола Задорожній, фракція «Слуга народу», який очолював ТЦК щодо фортифікацій і закупівель у Збройних Силах України. Так, ТЦК – це ТСК. На жаль, він таке ТСК очолював, що вже воно як ТЦК, це така ж історія.

Ось щодо того ТСК, знаєте, як кажуть (правильно, пане Михайле), головне в будь-якому розслідуванні – не вийти на самого себе. Пан Задорожній із тимчасовою слідчою комісією так нарозслідувався, що отримав підозру від

НАБУ. Тепер, замість того щоб сидіти в СІЗО, він продовжує бути у Верховній Раді, ще й створює міжфракційне депутатське об'єднання «Оборона і розвиток». Сподіваюся, у ньому є Гунько, Одарченко, Дмитрук та інші товариші, які отримали вже підозри. Тоді це правильне об'єднання, їм треба об'єднуватися. Я навіть розумію, що означає оборона і розвиток: це оборона їх від антикорупційних органів і подальший розвиток їхнього благополуччя. Це чудове об'єднання. Дуже хочеться побачити прізвища. «Імя, сестра!» Хочеться побачити їхні прізвища. Зачитайте, шановний пане Стефанчук.

Наступне питання. Відбулася абсолютно ганебна історія з пані Стефанішиною. Та це просто... Покажіть мені європейську країну, у якій таке можливо. Вона інтегрує Україну до Європейського Союзу. Може, вона інтегрує нас у якийсь спільний європейський корупційний простір? Тому що як може таке бути?! Вона призначає очільницю АРМА, голосує за це на засіданні Кабміну, а та нова очільниця випадково роздає об'єкти, у тому числі такі знакові, як Будинок профспілок, – 12 тисяч квадратних метрів в центрі Києва (правильно!) колишньому чоловіку Стефанішиної, батьку її дітей, який, як вона сказала, забезпечує її дітей. А можна забезпечувати дітей віцепрем'єрки без державних грошей, без державних об'єктів? Отаке просте запитання. Чи це неможливо?

Голова Антимонопольного комітету України вже має третю підозру, а головує й далі. Що ви робите? Ви знищуєте країну! Це вже не корупція, а страшенне мародерство!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, дякую всім за роботу. Оголошую перерву в нашому пленарному засіданні.

Про час і місце його продовження вам буде повідомлено завчасно. Нагадую про необхідність непоширення інформації щодо його початку.

Працюємо далі на благо України. Слава Україні!